

*Н.В. Москаленко, Національний університет  
Державної податкової служби України, Київська обл., м. Ірпінь*

## **ЗАПОБІГАННЯ ПРОНИКНЕННЮ ДОХОДІВ НЕЗАКОННОГО ПОХОДЖЕННЯ В БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ**

Трансформаційні економічні процеси в банківській сфері, які зумовлені глобалізацією фінансових ринків, впливом кризових явищ, розвитком інформаційних технологій, супроводжуються значною кількістю проблем для банківських установ. Невирішеними залишаються такі проблеми: банківської безпеки, підвищення рівня капіталізації банків; моніторингу банківських операцій, ефективності функціонування банківської системи; удосконалення державної стратегії розвитку банківської системи, яка б сприяла її надійній та ефективній діяльності; запобігання проникненню тіньового капіталу в банківську систему України. Вони пов'язані насамперед з фінансовою нестабільністю економіки країни та недосконалістю законодавчої бази.

Найбільш поширеними та суспільно небезпечними у сфері банківської діяльності є зловживання, пов'язані з утворенням та протиправним використанням коштів, здобутих злочинним шляхом.

Через банківську систему, крім товарно-фінансових коштів, “проходять” фіктивно утворені грошові потоки, інші кримінальні капітали, які потребують “відмивання” за допомогою банківських операцій через багаторазове їх перерахування з метою замаскування джерел їх утворення та розміщення у легальному бізнесі.

Проникнення брудних готівкових грошей у фінансову систему має вирішальне значення в процесі їх “відмивання”. Це здійснюється шляхом перетворення готівкових коштів в інші цінності, наприклад, вклади в банки чи нерухоме майно. Банки зацікавлені у залученні грошових коштів, тому окремі банківські працівники не звертають увагу на законність їх походження, що підриває банківську та фінансову системи і дозволяє злочинцям користуватися результатами своєї незаконної діяльності.

Слід зазначити, що для запобігання проникненню тіньових капіталів та відмиванню коштів незаконного походження в банківських установах доцільно:

- провести перевірки законності походження коштів, що залучаються до статутних капіталів банків та інших фінансових установ;
- здійснити перевірку суб'єктів підприємницької діяльності, які користуються пільгами при проведенні зовнішньоекономічних операцій;

- ліквідувати перешкоди у взаємодії правоохоронних і контролюючих органів для здійснення оперативно-розшукових заходів;
- на рівні центральних органів влади проводити аналіз та вивчення досвіду зарубіжних країн, які входять до Групи з розробки фінансових заходів щодо боротьби з відмиванням доходів, забезпечення організації боротьби з легалізацією відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом;
- на рівні Міністерства внутрішніх справ, Державної податкової адміністрації, Служби безпеки України та інших відомств налагодити на взаємній основі та у встановлених законодавством межах регулярний обмін інформацією;
- з метою підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів у боротьбі з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, необхідним є запровадження окремої системи декларування фізичними особами джерел походження коштів при купівлі об'єктів нерухомості та інших товарно-матеріальних цінностей в сумі, що перевищує 80 тис. грн.

Москаленко, Н.В. Запобігання проникненню доходів незаконного походження в банківську систему України [Текст] / Н.В. Москаленко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р., м. Суми): у 2 т.– Суми: УАБС НБУ, 2009. – Т. 1. – С. 146-147.